

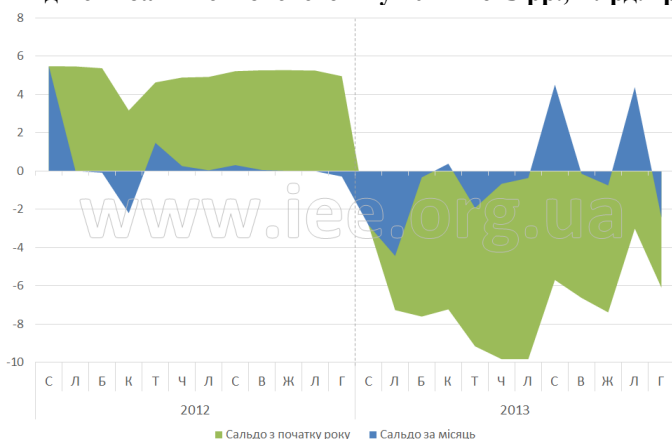
У звітному періоді спостерігалася нетипова динаміка основних показників грошово-кредитного ринку, яка виявлялася, зокрема, в структурних змінах у компонентах монетарної бази з точки зору факторів її формування.

НБУ активно проводив:

1. вилучення коштів

- валютні інтервенції на міжбанківському ринку, від'ємне сальдо за якими становило 942 млн. грн.;
- тендери з розміщення депозитних сертифікатів загальним обсягом 12,4 млрд. грн. (23,5 млрд. грн. у листопаді), з яких овернайт – 98,4% від загального обсягу стерилізаційних операцій;

Динаміка мобілізаційних операцій НБУ та їхній вплив на ліквідність банківської системи у 2012–2013 рр., млрд. грн.

Джерело: НБУ Розрахунки: ІЕЕ

2. підтримку банківської системи

- операції з надання кредитів рефінансування комерційних банків: загальний обсяг операцій рефінансування становив 27,6 млрд. грн., у тому числі операції овернайт (16,5 млрд. грн.), кредитів, наданих шляхом проведення тендерів (2,8 млрд. грн.), сальдо за якими сформовано від'ємне (98 млн. грн.), та операції прямого репо (8 млрд. грн.);

- купівлю на вторинному ринку ОВДП на свій баланс – зростання обсягу ОВДП на балансі НБУ становило 6,1 млрд. грн.;

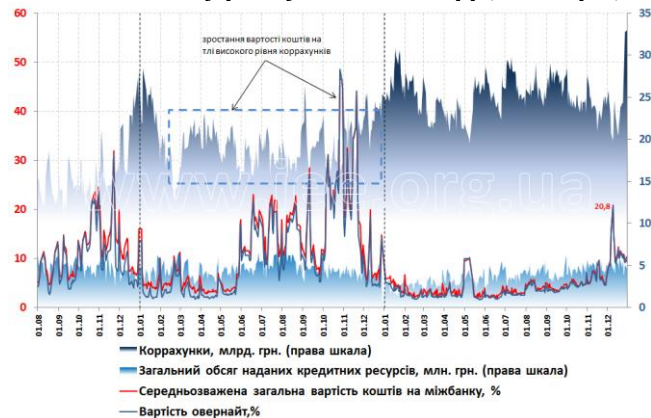
Суттєвий вплив на динаміку основних показників грошово-кредитного ринку здійснював рух бюджетних коштів – зростання коштів уряду в нацвалюті на рахунку в НБУ на 48% до 1,8 млрд. грн. у грудні 2013 р.

Отже, стерилізація ліквідності шляхом використання мобілізаційних операцій та валютного і кредитного (тендери на строк 90/360 днів) каналів, компенсувалася шляхом використання фондового каналу та операцій репо.

Підтвердженням ситуативної ескалації напруги на міжбанку протягом місяця є також зростання питомої ваги овернайт у структурі операцій рефінансування НБУ з 11% у листопаді до 60% у грудні.

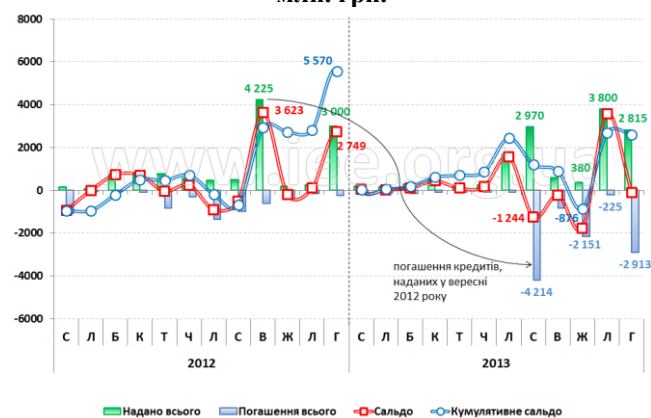
З точки зору напрямів розміщення монетарної бази відбулись такі зміни:

Динаміка коррахунків та вартості коштів на міжбанківському ринку в 2011–2013 рр., млн. грн., %

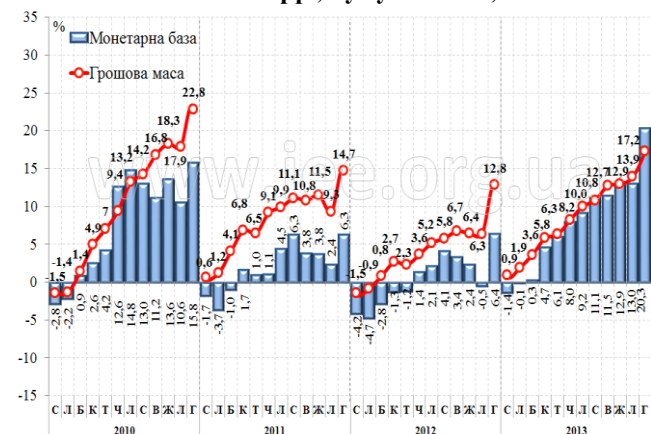
Джерело: НБУ Розрахунки: ІЕЕ

Обсяги наданих коштів, коштів до погашення та сальдо кредитів рефінансування у 2012–2013 рр., млн. грн.

Джерело: НБУ Розрахунки: ІЕЕ

Динаміка монетарної бази та грошової маси в 2010–2013 рр., кумулятивно, %

Джерело: НБУ Розрахунки: ІЕЕ

- на кінець місяця **обсяг коррахунків** зріс на 30% до 33 млрд. грн.;
- обсяг **обов'язкових резервів**, сформованих банками на 08.01.2014 відповідно до встановлених нормативів, становив 27,3 млрд. грн., із яких на окремий рахунок у НБУ було перераховано 10,8 млрд. грн. (скорочення на 1,8%);
- обсяг **готівки поза банками** (агрегат M0) зріс на 4,2% до 237,5 млрд. грн.

Обсяг вільної ліквідності¹, зважаючи на зростання коррахунків та дію постанови (вивільнення коштів за рахунок використання ОВДП, наявних на балансі КБ, в якості інструменту формування обов'язкових резервів) № 371 від 19.09.2013 “Про деякі питання регулювання грошово-кредитного ринку”, зріс у 4 рази до 5,7 млрд. грн. у грудні 2013 р.

Довідково. Зазначеною постановою, окрім збільшення з 5% до 7% нормативу обов'язкового резервування за довгостроковими коштами і вкладами (депозитами) юридичних та фізичних осіб в іноземній валюті, передбачено також **оптимізацію активів, які банки можуть зараховувати в покриття обов'язкових резервів з 30.09.2013:**

- придбані ними **ОВДП в іноземній валюті** у розмірі 10% від їхньої балансової вартості в гривневому еквіваленті (раніше враховувалися в розмірі 10% від номінальної вартості);
- довгострокові **ОВДП у національній валюті** з терміном обігу (відповідно до умов первинного випуску) понад 3600 днів у розмірі 100% від їхньої балансової вартості (раніше в покриття обов'язкових резервів не враховувалися).

У підсумку розширення грошової пропозиції **позитивно вплинуло на стан боргового ринку**: середньозважена вартість овернайт, яка протягом місяця зростала до 21%, станом на кінець місяця знизилася до рівня кінця листопада і становила 5,9%.

Таким чином, динаміка **монетарної бази** (зростання на 6,5% (за 2013 р. – на 20,3%) до 307,2 млрд. грн.), **на відміну від аналогічних періодів попередніх років**, коли суттєвий вплив на ринок чинили автономні для НБУ чинники, була в основному обумовлена використанням інструментів регулювання грошово-кредитного ринку НБУ.

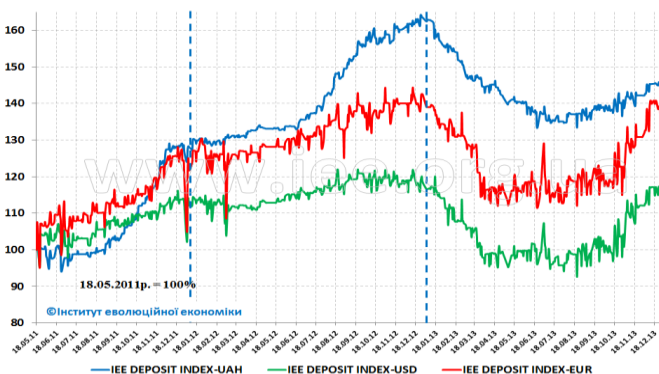
Прискорилося позитивна динаміка **депозитів у нацвалюті** – зростання на 4,9% до 421 млрд. грн., середньомісячна ставка за ними зросла до 12,7%. **Валютні вклади** скоротилися на 1,1% до 245,2 млрд. грн. **Загальний рівень депозитів** зріс на 2,6% (за 2013 р. – на 17,3%) до 666,1 млрд. грн. (за 2013 р. – на 17,3%).

Обсяг кредитів в економіку зріс на 2,7% (за 2013 р. – на 11,9%) до 905,9 млрд. грн. завдяки прискоренню позитивної динаміки кредитів у **нацвалюті** – зростанню на 3,7% до 597,6 млрд. грн. та зростанню кредитів в **інвалюті** на 0,9% до 308,3 млрд. грн.

Ставка за кредитами (середньомісячна за даними НБУ) у нацвалюті зросла – з 16,9% у листопаді до 17,5% у грудні, в іноземній – з 8,5% до 8,7% відповідно.

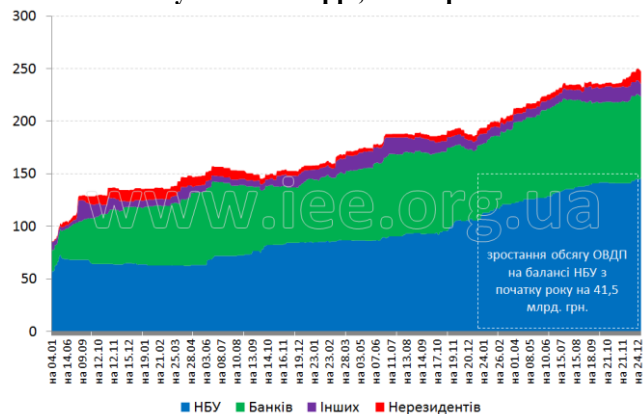
Грошова маса зросла на 2,9% (за 2013 р. – на 17,2%) до 906,3 млрд. грн.

Динаміка індексів IEE DEPOSIT INDEX-UAH, IEE DEPOSIT INDEX-USD, IEE DEPOSIT INDEX-EUR у 2011-2013 рр., %

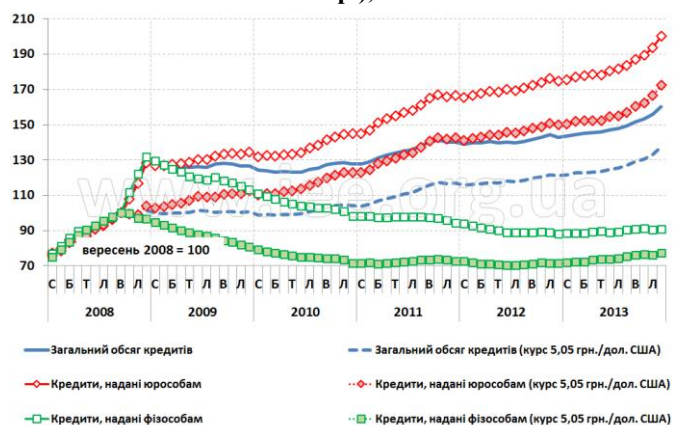
Джерело: НБУ Розрахунки: IEE

ОВДП, які знаходяться в обігу, за сумою основного боргу в розрізі утримувачів у 2011–2013 рр., млн. грн.

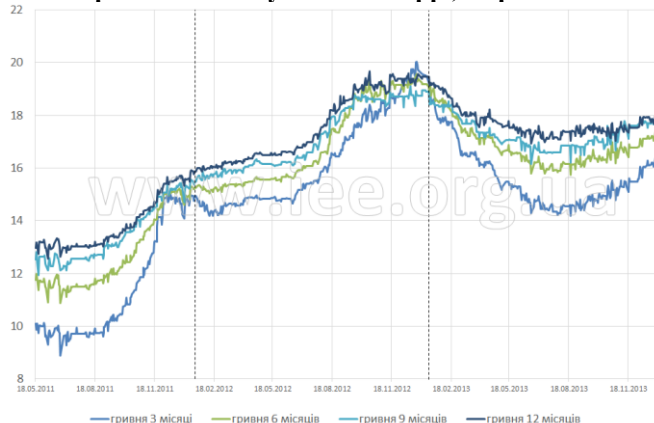
Джерело: НБУ Розрахунки: IEE

Динаміка кредитування у 2008–2013 рр. (з урахуванням та без урахування девальвації гривні в 2008 р.), %

Джерело: НБУ Розрахунки: IEE

Динаміка українського індексу ставок за депозитами фізичних осіб² у 2011–2013 рр., % річних

Джерело: НБУ Розрахунки: IEE

¹ Обсяг вільної ліквідності банків визначається як різниця між обсягом коррахунків та обсягом обов'язкових резервів, що зберігаються на них.

² Компанія Thomson Reuters розраховує індикативну ставку «Український індекс ставок за депозитами фізичних осіб» (Ukrainian Index of Retail Deposit Rates, або UIRD) за методикою, розробленою спільно з Національним банком України, на основі номінальних ставок ринку депозитів фізичних осіб, які оголошуються провідними учасниками українського ринку банківських депозитів фізичних осіб.

**Значення та зміна IEE DEPOSIT INDEX* у розрізі валют
станом на 01.01.2014**

Індекс	Значення, %	Зміна за місяць, в.п.	
IEE DEPOSIT INDEX-UAH	147,5	6,5	↑
IEE DEPOSIT INDEX-USD	117,1	12,8	↑
IEE DEPOSIT INDEX-EUR	141,5	18,9	↑

* Індeksi IEE DEPOSIT INDEX-UAH, IEE DEPOSIT INDEX-USD, IEE DEPOSIT INDEX-EUR розраховуються IEE на основі інформації, яка оприлюднюється НБУ щодо рівня депозитних ставок (за розрахунками агентства Thomson Reuters) як кумулятивні показники динаміки середнього рівня ставок строком 3, 6, 9 та 12 місяців у розрізі валют (гривня, долар США та євро) «[Українського індексу ставок за депозитами фізичних осіб](#)» (Ukrainian Index of Retail Deposit Rates, або UIRD) відносно 18.05.2011 – початку розрахунку UIRD.

© 2011 [Інститут еволюційної економіки](http://www.iee.org.ua). Всі права захищені.

Цей документ надається винятково як інформація.

Дані публікації в жодному разі не претендують на всеосяжний і повний аналіз ринку. Будь-які думки, висловлені в цьому звіті, мають суб'єктивний характер і можуть відрізнятися від точки зору інших структурних підрозділів Інституту еволюційної економіки в зв'язку з використанням різної методології, підходів і припущень при проведенні аналізу. Всі точки зору і думки (включаючи затвердження та прогнози) належать тільки Інституту еволюційної економіки і можуть бути змінені без попередження або повідомлення. Представлені в документі думки виражені з урахуванням ситуації на дату виходу матеріалу.

Ми не стверджуємо, що наведена інформація й думки правильні або представлені повністю, однак вони базуються на даних, отриманих з надійних джерел.

Дані публікації в жодному разі не покликані виступати в ролі керівництва до прийняття рішень та рекомендацій до купівлі або продажу валюти, цінних паперів тощо, оскільки мають суто ознайомчий характер. Автори не несуть жодної відповідальності або зобов'язань щодо збитків через прийняті на основі даних публікацій рішення.

Несанкціоноване копіювання, розповсюдження, а також публікацію цього документа в будь-яких цілях заборонено.

Інститут еволюційної економіки
<http://www.iee.org.ua>

Директор
[Макаренко Ігор Петрович](#)

Аналітик
[Острокоморець Олег Олегович](#)

Літредактор
[Козичко Валентина Миронівна](#)